

[Petra Petersen.]

kræfter, og kommer det økonomiske ikke i orden, har lærerne de sørgeligste erfaringer fra 1937-loven.

Gennem en årrække har vore lærere arbejdet under ganske utilfredsstillende arbejdsvilkår overalt i landet. Jeg tror ikke, der findes en eneste købstad, der kan sige sig fri for disse ganske utålelige vandreklasser, der er til lige så stor gene for børn som for lærere. Vore lærere kender de overfyldte klasser med alle mulige former for forskudt arbejdstid. Denne forskudte skoletid betyder ikke mindst i vore dage, hvor så mange kvinder har måttet tage arbejde uden for hjemmet, og hvor børnene selv skal passe de skiftende skoletider, de allerstørste vanskeligheder for hjemmene såvel som for skolen og lærerne. Vore lærere har en undervisningsplan, der omfatter fag, der, om undervisningen skal have reel værdi, kræver særlige materialer stillet til rådighed, men det er umuligt at få selv de simpleste hjælpemidler bevilget. Børnene og hjemmene kender forholdet med de skiftende vikarer, de mange sikkert velmenende og hjælpsomme mennesker, der rundt omkring i landet underviser vore børn. De kan være udmærkede mejeribestyrere og brugsforeningsuddelere, men lærere er de ikke, og hvad det har skadet vore børn og skolen gennem mange år, tror jeg vil være meget vanskeligt at gøre op.

På skolevæsenets område er det i høj grad nødvendigt, at vi holder trit med udviklingen og de krav, den stiller til os, både af hensyn til det enkelte menneske og af hensyn til vort samfund. Det gælder om yderligere at udbygge den demokratiske skole, som sikrer enhver mulighed for en alsidig skolegang, og som giver mulighed for en undervisning, der svarer til den enkeltes evner og interesser. Derfor er vi kommunister tilhængere af en udelte skole, der ikke alt for tidligt opdeler børnene efter evner og personlige egenskaber, noget, man efter min mening i virkeligheden slet ikke kan gøre med retfærdighed over for det enkelte barn. Jeg tror ikke, man behøver at have særlig meget kendskab til børn for at vide, at der er mange, mange ting, der spiller ind i et barns udvikling. Man kan med nogenlunde sikkerhed be-

dømme, hvorvidt et barns nuværende stadi svarer til barnets alder, men jeg tror ikke, at man ved barnets 12. år er i stand til at bedømme, om det bliver et såkaldt læsebarn, eller om det bliver et barn, der skal gå over i det, man kalder det praktiske arbejde. Man kan efter min mening endda gå til den anden side — det er erfaringer, jeg selv har gjort, — og sige, at der er børn, der i 12 års alderen er det, man kalder meget kvikke, og derfor kommer i eksamensskolen, og en del af dem tager vel også deres eksamen, men når de når den alder, hvor de skal til at vælge deres livserhverv, vælger de ikke at læse videre, men går over i det praktiske liv. De kunne derfor med lige så stort udbytte, måske endda større, have fulgt undervisningen i en eksamensfri mellemskole.

Det er efterhånden sådan, at for at få en plads spiller en eksamen en stor rolle; den spiller en større rolle undertiden end de personlige egenskaber. Derfor opfattes skolens opgave let som den at sikre børnene den bedst mulige eksamen. Eksamensskolen har spillet så stor en rolle, at det er gået ud over de børn, der ikke har skullet tage eksamen. En ung lærerinde fortalte mig engang, at da hun som fremmed og ukendt ung lærerinde kom til en mindre købstad, hvor hun skulle undervise børnene i første klasse, var der ingen på skolen, der interesserede sig for hendes arbejde. Først nogle år efter, da hun kom til at undervise i mellemskolen, begyndte man at interessere sig for hendes arbejde, og skolens inspektør sagde en dag, at nu var hun jo i eksamensskolen, det var den skole, der var ansigtet udadtil, og derfor ofrede man så meget på den del af skolen. Ved at ofre meget på eksamensskolen og for lidt på den øvrige del af skolen har man opnået det, at de børn, der er blevet tilbage i den eksamensfri del af skolen, er blevet overset.

På eksamensbarnet ligger der et pres, der ikke kan være naturligt for barnets personlige udvikling. Allerede fra starten er det jo temmelig bestemmende for barnets videre løbebane. Vi ser da også, at eksamensbørnene lettere finder en ganske bestemt afstukket vej, medens de øvrige børn henvises til tilfældighedernes spil på arbejdsmarkedet. Derfor hilser vi kommunister med glæde den udelte skole, men det